

РЕШЕНИЕ

№ 368

гр. София, 01.04.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 8-МИ ГРАЖДАНСКИ, в публично заседание на дванадесети март през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: Златина Рубиева

Членове: Иванка Иванова
Петя Алексиева

при участието на секретаря Росица Й. Вьонг
като разгледа докладваното от Иванка Иванова Въззивно гражданско дело № 20231000501748 по описа за 2023 година

Производството е по реда на чл.258 - чл.273 от ГПК.

С решение № 1958 от 19.04.2023 г., постановено по гр. д. № 2245/2022 г. по описа на СГС, I ГО, 21 състав, А. Х. е осъдена да заплати на „ЮРОБАНК БЪЛГАРИЯ“ АД, на основание чл.430, ал.1 ТЗ, сумата от 44 989, 92 лв. – непогасена главница по договор за студентски кредит № UL710 от 21.12.2015 г., ведно със законната лихва от 04.03.2022 г. – датата на подаване на исковата молба, до окончателното изплащане, като искът е отхвърлен до пълния предявен размер от 53 175, 31 лв., да заплати, на основание чл.430, ал.2 ТЗ, сумата от 1 994, 60 лв. - договорна лихва за периода 21.01.2021 г. – 23.09.2021 г., като искът е отхвърлен за разликата до пълния предявен размер от 2 264, 28 лв., да заплати, на основание чл.86, ал.1 ЗЗД, сумата от 1 947, 98 л – обезщетение за забава върху непогасени на падежите погасителни вноски за периода 21.04.2021 г. – 23.09.2021 г. и върху непогасената част от главницата от 44 989, 92 лв. за периода 24.09.2021 г. – 23.02.2022 г., като искът е отхвърлен за разликата до предявения размер от 2 506, 54 лв. и за периода 21.01.2021 г. – 21.04.2021 г., като неоснователен. Ответницата е осъдена да заплати на ищеца сумата от 48 лв. – разходи за връчване на покана за изпълнение, както и сумата от 6 594, 48 лв. – разноски по делото.

Срещу постановеното съдебно решение в частта, с която е уважен предявеният иск, е депозирана въззивна жалба от ответницата, чрез адв.К. Ф. Г., назначен по реда на чл.47, ал.6 ГПК да я представлява по делото. Излага съображения, че решението в обжалваната част е необосновано и неправилно, постановено в нарушение на материалния и процесуалния закон. Твърди, че волеизявлението на ищеца за обявяване на кредита за предсрочно изискуем не

е достигнало до ответницата. Счита, че представеното извлечение от счетоводните книги на банката не е надлежно оформено – не изхожда от упълномощен представител на банката, поради което не удостоверява дължимите от ответницата суми. Твърди, че към договора за кредит няма изготвен погасителен план, а представеният по делото такъв не е подписан от ответницата. Решаващият съд не е обсъдил представените по делото доказателства, както и заявените възражения срещу предявения иск. Не са ангажирани и доказателства от ответницата да е запозната с общите условия към договора за студентски кредит. Поддържа, че ищецът не е доказал съществуването на изискуемо парично задължение на ответницата, не е доказал надлежно обявяване на кредита за предсрочно изискуем – нотариалната покана до ответницата е изпратена на различен от посочения в договора адрес. Моли съда да отмени решението в обжалваната част и да отхвърли изцяло предявения иск. Не претендира разноски за настоящата съдебна инстанция.

В срока по чл.263, ал.1 ГПК е постъпил писмен отговор от ищеца „ЮРОБАНК БЪЛГАРИЯ“ АД, с който я оспорва. Излага съображения, че решението в обжалваната част е правилно и законосъобразно. Поддържа, че ответницата е надлежно уведомена за обявяване на кредита за предсрочно изискуем. В случай, че съдът приеме, че не е уведомена преди завеждане на делото, то следва да се зачете момента на връчване на препис от исковата молба като момент за уведомяването на ответницата за обявяване на кредита за предсрочно изискуем. Представеното по делото извлечение от счетоводните книги на банката е подписано от надлежно упълномощено от банката лице, поради което е надлежно оформено и удостоверява задължението на ответницата. В договора за банков кредит не е предвидено уведомяване на ответницата за изготвения погасителен план, поради което не следва да ангажиран доказателства в тази насока. Размерът на задължението на ответницата е установен със заключението на вещото лице по изслушаната съдебно - счетоводна експертиза. Моли съда да потвърди решението в обжалваната част. Не претендира разноски за настоящата съдебна инстанция.

Съдът, след като прецени събраните по делото доказателства и обсъди доводите на страните, с оглед разпоредбата на чл.12 ГПК и чл.235, ал.2 ГПК, намира следното:

СГС е сезиран с иск с правно основание чл.430, ал.1 ТЗ вр. с чл.79, ал.1 ЗЗД, чл.430, ал.2 ЗЗД и чл.86 ЗЗД. Ищецът твърди, че по силата на договор за студентски кредит № UL710 от 21.12.2015 г., сключен между страните, банката е предоставила на ответницата целеви кредит в максимален размер от 61 187, 47 лв. – за заплащане на таксите на кредитополучателя във висше учебно заведение срещу задължението на кредитополучателя да върне ползвания кредит, заедно с дължимите лихва при условията и сроковете, предвидени в договора. Договорът е сключен с цел заплащане на 6 семестриални такси за обучение на кредитополучателя, всяка в размер на 9 178, 12 лв. в съответствие с уговореното в чл.3, ал.2 от договора кредитополучателят е усвоил предоставените от банката парични средства за първата такса, дължима за първия семестър на първата учебна година от обучението, от разплащателната сметка, разкрита на името на ответницата в банката в 3 – дневен срок след представяне на документ, удостоверяващ заплащането на таксата за обучение. Съгласно банково бордеро № 1089129 от

21.12.2015 г. средствата по средата са усвоени на същата дата изцяло. Във връзка с представени от ответницата уверения и на основание чл.3, ал.1 от сключения между страните договор кредитополучателят е усвоявал разрешения кредит чрез банкови преводи по сметка с титуляр Американски университет в България. В чл.4 от договора за кредит кредитополучателят дължи на банката фиксирана годишна лихва в размер на 6, 5 %. В чл.6 е предвиден гратисен период от 48 месеца от датата на сключване на договора – до 21.12.2019 г. през този период кредитополучателят не дължи плащане на главница и лихва по кредита на банката, като същата начислява лихва върху усвоената част от кредита. Погасителните вноски се погасяват съгласно погасителен план до 21-во число на месеца. Ответницата не е изпълнила задълженията си по чл.3, ал.3 и чл.13, ал.2, т.1 от договора, като не е предоставила документ, удостоверяващ качеството ѝ на студент или докторант с право да запише следващ семестър. По силата на чл.13, ал.1 от договора за студентски кредит поради допуснатото неиздължаване в уговорения срок на три последователни месечни вноски с падеж съответно 21.01.2021 г., 21.02.2021 г. и 21.03.2021 г. банката е изпратила покана за обявяване на предсрочна изискуемост на кредита, която е връчена на 23.09.2021 г. при условията на чл.47, ал.1 – ал.5 ГПК. Моли съда да постанови решение, с което да осъди ответницата да му заплати сумата от 57 994, 13 лв., от която: 53 175, 31 лв. – главница, ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на подаване на исковата молба в съда до окончателното изплащане на задължението ; 2 264, 28 лв. – договорна възнаградителна лихва за периода 21.01.2021 г. – 23.09.2021 г.; 2 506, 54 лв. – мораторна лихва за периода 21.01.2021 г. – 23.02.2022 г., сумата от 48 лв. – обезщетение за уведомяване за периода 05.10.2021 г. – 23.02.2022 г. Претендира сторените по делото разноски.

С постъпилия в срока по чл.131 ГПК писмен отговор на исковата молба ответницата, чрез адв. К. Г., оспорва предявения иск. Счита, че банката не е упражнила надлежно правото си да обяви кредита за предсрочно изискуем, тъй като нотариалната покана не е изпратена на посочения в договора за банков кредит адрес на ответницата. С оглед на това връчването на нотариалната покана не е редовност. Оспорва усвояването на банковия кредит. Извлеченията от счетоводните книги не са подписани от надлежно упълномощено лице, както и не е изготвен погасителен план към договора за студентски кредит. Позовава се на неравноправни клаузи, водещи до начисляване на капитализирана лихва по кредита. Моли съда да постанови решение, с което да отхвърли предявения иск.

По силата на договор за студентски кредит № UL710/21.12.2015 г., сключен между страните в производството, банката се е задължила да предостави на ответницата – кредитополучател, целеви кредит в максимален размер от 61 187, 47 лв. за заплащане на таксите за обучението на кредитополучателя във висше учебно заведение, а кредитополучателят се е задължил за върне ползвания кредит, заедно с дължимите лихви в сроковете и при условията на договор. В чл.3, ал.1 и ал.3 от договора е предвидено, че разрешеният кредит се усвоява чрез преводи по изрично посочена сметка с титуляр Американски университет в България, като кредитополучателят може да усвоява суми по кредита два пъти в рамките на една учебна година от периода на обучение, след отправяне на писмено искане до банката в срок, не

по – късно от 5 работни дни преди датата, на която изтича срока за заплащане на съответната семестриална или годишна такса за обучение и представяне заедно с искането на документ, издаден от учебното заведение, удостоверяващ качеството на кредитополучателя на студент или докторант с право да запише за съответния семестър. Документът следва да указва размера на дължимата семестриална или годишна такса. В чл.6 страните са предвидили гратисен период от 48 месеца, считано от датата на сключване на договора до 21.12.2019 г., по време на който кредитополучателят не дължи плащане на главница и лихви по кредита. В ал.3 е предвидено, че по време на гратисния период банката начислява лихва върху усвоената част от кредита, като начислената лихва се капитализира чрез прибавяне към главницата ежеседмично, считано от деня на пълното усвояване на суми от кредита. В чл.7, ал.2 и ал.3 е предвидено, че кредитополучателят погасява кредита на равни месечни вноски, включващи лихва и главница, посочени като брой и размер в погасителен план, като банката изготвя окончателен погасителен план не по – късно от последния ден от гратисния период, като кредитополучателят може да получи погасителния план по всяко време след изтичане на гратисния период във всеки един от офисите на банката. В чл.13, ал.1 от договора е предвидено, че при непогасяване изцяло или отчасти на три последователни месечни вноски по кредита в уговорения срок, както и при неизпълнение на което и да е друго задължение по договора, вземането на банката за възстановяване на целия кредит става предсрочно изискуемо изцяло, без да се прекратява действието на договора. Изискуемостта настъпва без да е необходимо каквото и да е волеизявление на страните.

По делото са представени уверения, издадени от Американския университет в България в полза на ответницата, както и искания за усвояване на транш от процесния студентски кредит.

Представен е и погасителен план, изготвен на 24.02.2022 г.

Ищецът е изпратил до ответницата покана на адрес: гр. Благоевград, ул. „Александър Стамболийски“ № 54, с която отправя волеизявление за обявяване на кредита за предсрочно изискуем поради неплащане на месечни вноски с падеж съответно на 21.01.2021 г., 21.02.2021 г. и 21.03.2021 г. Поканата е връчена чрез ЧСИ М. Б. К. на 23.09.2021 г. – след изтичане на срока по чл.47, ал.5 ГПК.

В договора за банков кредит до името на кредитополучателя е посочен същия адрес като този, на който е изпратена поканата от банката.

От заключението на вещното лице А. Т. – И. по изслушаната пред СГС съдебно – счетоводна експертиза се установява, че размерът на усвоения кредит по договора за студентски кредит от 21.12.2015 г. е 49 213, 03 лв. ответницата е платила сумата от 7 828, 51 лв. последната платена в пълния дължим размер погасителна вноска е н 08.03.2021 г. – за вноска за м.12.2020 г. Неплатената част от главницата към 23.09.2021 г., без в нея да се включва капитализираната лихва, начислена за гратисния период, е 44 989, 92 лв. размерът на лихвата, начислена за гратисния период от 21.12.2015 г. до 21.12.2019 г. е 8 185, 38 лв. договорната лихва върху неплатената част от главницата за периода 21.01.2021 г. – 23.09.2021 г., без капитализираната лихва за гратисния период, е 1 994, 60 лв.

Във въззивното производство е представен препис от споразумение от 23.11.2023 г., подписано между страните, с което страните са

констатирали, че към 15.11.2023 г. неизплатеното задължение на ответницата е в общ размер на 61 192 , 27 лв., от която: 44 989, 92 лв. – главница, ведно със законната лихва, считано от датата на депозиране на исковата молба в съда – 04.03.2022 г., до окончателното изплащане на вземането; 1 994, 60 лв. – възнаградителна лихва; 1 947, 98 лв. – мораторна лихва; 10 282, 54 лв. – законна лихва; 5 919, 81 лв. – разноски по делото. В чл.5 от споразумението ответницата – длъжник, е заявила, че е съгласна с размера и основанията на дълга, посочен по – горе,, за което е постановено решение № 1958/19.04.2023 г. по гр. д. № 2245/2022 г. по описа на СГС, I ГО, 21 състав, както и за сторените по делото разноски в исковото производство по в. гр. д. № 1748/2023 г. по описа на АС-София. В чл.6 ответницата се е задължила да извърши еднократно плащане в размер на 61 192, 27 лв. в срок до 30.11.2023 г., считано от датата на подписване на споразумението по изрично посочена в споразумението банкова сметка. В чл.9 страните са уговорили, че след изплащане на горепосочената сума и подписване на споразумението страните се съгласяват, че отношенията помежду им относно договор за студентски кредит № UL0/21.12.2015 г. са напълно уредени и никоя от тях няма да има претенции към другата за каквито и да са суми, произтичащи от или във връзка с този договор. В т.10 е предвидено задължение за банката след заплащане на сумата в срок 7 дни да подаде молба по настоящото дело с препис от споразумението, като уведоми съда, че длъжникът е изплатил доброволно и изцяло задълженията си по делото и да направи искане за прекратяване на делото.

Препис от споразумението е представен от банката, която признава, че на 04.12.2023 г. ответницата е погасила изцяло задължението по споразумението от 28.11.2022 г. По този начин задължението по процесния договор за студентски кредит № UL710/21.12.2015 г. е изцяло изплатено.

В проведеното на 12.03.2024 г. открито съдебно заседание, на което ответницата е присъствала лично, страните са заявили, че посочената в споразумението сума е изцяло платена от жалбоподателката на банката, включително и в частта относно разноските. Процесуалният представител на банката е уточнил, че с оглед подписан договор с МОН и необходимостта по спора да бъде постановено съдебно решение, поддържа исковата молба, макар задължението на ответницата да е изцяло погасено – главница, лихви, такси, съдебни разноски.

При така установената фактическа обстановка, съдът приема от правна страна следното:

Въззивната жалба е депозирана в срока по чл.259, ал.1 ГПК, от легитимирана страна, като същата е процесуално допустима. Разгледана по същество, жалбата е основателна.

Съгласно нормата на чл.269 ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта – в обжалваната му част, като по останалите въпроси, той е ограничен от посоченото в жалбата.

При извършената служебна проверка въззивният съд установи, че първоинстанционното решение е валидно и процесуално допустимо.

Страните в производството са обвързани от договор за студентски кредит № UL710/21.12.2012 г., по силата на който банката се е задължила да предостави на ответницата – кредитополучател, целеви кредит в максимален

размер от 61 187, 47 лв. за заплащане на таксите за обучението на кредитополучателя във висше учебно заведение, а кредитополучателят се е задължил за върне ползвания кредит, заедно с дължимите лихви в сроковете и при условията на договор, обсъдени по – горе.

С обжалваното решение съдът е счел за нищожна клаузата на чл.6, ал.3 от сключения между страните договор, уреждащ капитализиране на начислената лихва чрез прибавяне към главницата ежегодно, считано от датата на първото усвояване на суми от кредита. Изводите на решаващия съд в тази насока не са оспорени във въззивното производство, поради което и на основание чл.269 ГПК този въпрос е извън пределите на въззивния контрол и не следва да се обсъжда по същество.

Размерът на усвоения кредит, извършените от ответницата плащания, както и непогасения остатък са установени по делото то експертното заключение на вещото лице А. Т. – И. по изслушаната съдебно-счетоводна експертиза, обсъдена по - горе.

В хода на въззивното производство – на 23.11.2023 г., между страните в производството е постигнато споразумение, с което доброволно са уредили отношенията си. Липсва спор между страните, че дължимите от ответницата суми, изрично посочени в споразумението като безспорни между тях, са платени, включително заплатени са сторените от ищеца разноски по делото.

На основание чл.235, ал.3 ГПК съдът взема предвид фактите, настъпили след предявяване на иска които са от значение за спорното право.

Предвид обстоятелството, че към момента на провеждане на устните състезания в настоящата съдебна инстанция ответницата е погасила изцяло задълженията си към ищеца, предявеният иск се явява неоснователен. С оглед на това решението в обжалваната част следва да се отмени, като искът следва да се отхвърли.

По разноските по производството:

При този изход на делото и на основание чл.78, ал.6 ГПК ответникът по жалбата – ищец следва да заплати по сметка на САС държавна такса за въззивно обжалване в размер на 979, 61 лв.

Воден от гореизложеното, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение № 1958 от 19.04.2023 г., постановено по гр. д. № 2245/2022 г. по описа на СГС, I ГО, 21 състав, **В ОБЖАЛВАНАТА ЧАСТ**, с която А. Х., ЕГН *****, с адрес гр. **, ул. „***“ № *, е осъдена да заплати на „ЮРОБАНК БЪЛГАРИЯ“ АД, ЕИК 000694749, с адрес гр. София, ул. „Околовръстен път“ № 260, на основание чл.430, ал.1 ТЗ, сумата от **44 989, 92** (четиридесет и четири хиляди деветстотин осемдесет и девет лева и деветдесет и две стотинки) лв. – непогасена главница по договор за студентски кредит № UL710 от 21.12.2015 г., ведно със законната лихва от 04.03.2022 г. – датата на подаване на исковата молба, до окончателното изплащане; да заплати, на основание чл.430, ал.2 ТЗ, сумата от **1 994, 60** (хиляда деветстотин деветдесет и четири лева и шестдесет стотинки) лв. - договорна лихва за периода 21.01.2021 г. – 23.09.2021 г.; да заплати, на

основание чл.86, ал.1 ЗЗД, сумата от **1 947, 98** (хиляда деветстотин четиридесет и седем лева и деветдесет и осем стотинки) лв. – обезщетение за забава върху непогасени на падежите погасителни вноски за периода 21.04.2021 г. – 23.09.2021 г. и върху непогасената част от главницата от 44 989, 92 лв. за периода 24.09.2021 г. – 23.02.2022 г., както и да заплати сумата от **48** (четиридесет и осем) лв. – разходи за връчване на покана за изпълнение, като вместо това **ПОСТАНОВЯВА:**

ОТХВЪРЛЯ иска, предявен от „ЮРОБАНК БЪЛГАРИЯ“ АД, ЕИК 000694749, с адрес гр. София, ул. „Околовръстен път“ № 260, със съдебен адрес гр. София, ул. „Три уши“ № 8, ет.4 – адв. Х. Х. И., срещу А. Х., ЕГН *****, с адрес гр. ***, ул. „****“ № *, със съдебен адрес гр. Пловдив, ул. „Русе“ № 7 – адв. Агрон Д. Г., с правно основание чл.430, ал.1 ТЗ – за заплащане на сумата от **44 989, 92** (четиридесет и четири хиляди деветстотин осемдесет и девет лева и деветдесет и две стотинки) лв. – непогасена главница по договор за студентски кредит № UL710 от 21.12.2015 г.; с правно основание чл.430, ал.2 ТЗ – за заплащане на сумата от **1 994, 60** (хиляда деветстотин деветдесет и четири лева и шестдесет стотинки) лв. - договорна лихва за периода 21.01.2021 г. – 23.09.2021 г.; с правно основание чл.86, ал.1 ЗЗД – за заплащане на сумата от **1 947, 98** (хиляда деветстотин четиридесет и седем лева и деветдесет и осем стотинки) лв. – обезщетение за забава върху непогасени на падежите погасителни вноски за периода 21.04.2021 г. – 23.09.2021 г. и върху непогасената част от главницата от 44 989, 92 лв. за периода 24.09.2021 г. – 23.02.2022 г., както и за заплащане на сумата от **48** (четиридесет и осем) лв. – разходи за връчване на покана за изпълнение, като неоснователен.

ОСЪЖДА „ЮРОБАНК БЪЛГАРИЯ“ АД, ЕИК 000694749, с адрес гр. София, ул. „Околовръстен път“ № 260, със съдебен адрес гр. София, ул. „Три уши“ № 8, ет.4 – адв. Х. Х. И., да заплати по сметка на АПЕЛАТИВЕН СЪД – СОФИЯ, на основание чл.78, ал.6 ГПК, сумата от **979, 61** (деветстотин седемдесет и девет лева и шестдесет и една стотинки) лв., представляваща държавна такса за въззивно обжалване.

Решението в частта, с която е отхвърлен предявеният иск, е влязло в сила, като необжалвано.

Решението подлежи на обжалване пред ВКС в едномесечен срок от връчването му на страните, при условията на чл.280, ал.1 ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____